

FURESØ MUSEER

NYT

NR. 30
1. halvår 2022

IMMIGRANTMUSEET I MOSEGAARDEN I
HANGAR 2 I CORNELEN I ARKIVERNE

VELKOMMEN TIL 2022.

Foråret nærmer sig med hastige skridt. Mon ikke alle har et håb om, at Covid-19 med den nuværende omikron-variant lige så stille bliver mindre truende, og at vi igen kan trække vejret og bevæge os lidt mere frit.

På museet har vi skudt et strategiprojekt i gang i sensommeren, der sætter retning for vores arbejde frem mod 2030. Fælles for organisationen, lokalmuseum, arkiv og Immigrantmuseet er vores fire nøglebegreber: Relevans, aktualitet, synlighed og samarbejde.

Du kan i dette nummer af NYT glæde dig til artikler, der alle giver et indblik i de forskellige måder, vi udfolder nøglebegreberne på i vores daglige arbejde.

Tag et godt kig på bladets forside. En ung hjemmegående mor på et moderne torv med røde sten, under anlæg. Værløse Bytorv anno 1965. Formentlig et velkendt minde for mange.

Om lidt søsætter vi et stort indsamlingsprojekt, der tager sit udgangspunkt i de sidste ca. 100 års lokale historie. Det skal føre frem til en ny permanent udstilling på lokalmuseet. Ikke uden grund kalder vi det "Vores historie", for vi inviterer Furesøs borgere til at dele historier med museet, og vi vil i løbet af året være at finde rundt i lokalsamfundene.

På Immigrantmuseet forlader vi også museets trygge rammer. Helt aktuelt er vi fast til stede i Center Sandholm, hvor museet dokumenterer og indsamler beretninger, fotos og genstande sammen med de evakuerede afghanere og i partnerskab med Røde Kors.

Fik du ikke set udstillingen "Sikkerne i Danmark – Meet the Sikhs" på museet, og er du tilfældigvis i Aarhus i april, så kig forbi byens hovedbibliotek Dokk1 og se vores pop-up version.

Med håb om et lyst forår

Cathrine Kyø Hermansen
Museums- og arkivchef

SIKHERNE I DANMARK VANDRER TIL AARHUS

Af Anders Thorkilsen, museumsinspektør

I februar 2020 åbnede særudstillingen Sikherne i Danmark - Meet the Sikhs på Immigrantmuseet. I samarbejde med det danske sikh-samfund satte udstillingen fokus på sikhernes religion, historiske rødder samt deres tilværelse og integrering i Danmark. Som led i museets formidlingsstrategi vandrer en komprimeret del af udstillingen til Aarhus i foråret 2022, da fortællingen om de danske sikher skal udstilles i Dokk1.

Dokk1 er et populært og moderne kultur- og multimediehus på Aarhus Havn, der blandt andet huser byens hovedbibliotek og borgerservice. Derudover råder Dokk1 over tematiske udstillingsområder såsom Demokrateket, der er et rum for refleksion og aktivisme samt en platform for udsyn, indsigt og oplysning.

Disse principper er i tråd med udstillingskonceptet bag Sikherne i Danmark - Meet the Sikhs. Samtidig har Immigrantmuseet længe arbejdet aktivt på at bringe museumsformidlingen ud i nye og anderledes rum.

Konkret skal den nye vandrestilling give gæsterne på Dokk1 indsigt i det minoritetssamfund, som det danske sikh-samfund er. Flere af sikherne ønsker at bidrage til, at den brede offentlighed i hele Danmark får indblik i deres dagligdag og kultur. Det kan eksempelvis være i form af kirtan-koncerter, foredrag om sikhisme samt turbandage på Dokk1.

Samarbejde og samskabelse

Den røde tråd i en vandrestilling som denne er samarbejde og samskabelse, og det foregår på flere plan. Dels har Immigrantmuseet sigtet mod et samarbejde med en større etableret kulturinstitution som Dokk1. Samtidig bygger vandrestillingen videre på det gode samarbejde og samskabelse, som museet har haft med det danske sikh-samfund under opførelsen af særudstillingen fra 2020. Derudover er vandrestillingen et produkt af det tværfaglige forskningsprojekt "Religion - Levende Kulturarv", som Immigrantmuseet deltagere i, og som finansieres af VELUX FONDEN.

I vandrestillingen i Dokk1 vil man kunne opleve mange af de samme genstande, fotografier og livsberetninger fra museets særudstilling. Som nævnt er vandrestillingen dog en ny og mere komprimeret udgave end den tidligere særudstilling på Immigrantmuseet, hvilket er et bevidst valg.

Nye formidlingsgreb

Dokk1 er nemlig et kulturhus i bevægelse. Borgere kommer for at låne bøger på biblioteket, forny deres pas i borgerservice eller for at få sig en kop kaffe eller frokost i husets café. Gæsterne er altså på farten, og de har ikke nødvendigvis tid til at standse op og fordybe sig i en udstilling ligesom på et museum. Det stiller nye formidlingskrav.

Derfor har Immigrantmuseet udviklet et mere enkelt formidlingsgreb i vandrestillingen, således at gæsterne guides lettere gennem et for dem forholdsvist ukendt emne. Det er imidlertid et universelt tema inden for migrationshistorie. For hvordan er det at forlade sit hjemland og starte en ny tilværelse i et fremmed land?

Det udforsker vandrestillingen gennem fortællinger om sikhismens kulturelle aspekter og sikhernes hverdagsliv, f.eks. gennem musik, mad, sammenhold, afsavn osv. Fokus er vel at mærke sikherne i Danmark, men problemstillingerne vil en arbejdsmigrant fra Polen eller en syrisk flygtning sandsynligvis også kunne nikke genkende til. Immigrantmuseet håber også i fremtiden at kunne lave lignende aktiviteter som vandrestillingen i Aarhus. Og det på tværs af landet. Det er essentielt at fortælle migranthistorier samt at formidle de kulturelle dimensioner af migration også uden for museets faste rammer i Farum.

Den første gurdwara (tempel for sikher) i Vanløse

Sikh-familie foran indgangen til Legoland i Billund i 1995

“DET ER ESSENTIELT AT FORTÆLLE MIGRANTHISTORIER SAMT AT FORMIDLE DE KULTURELLE DIMENSIONER AF MIGRATION OGSÅ UDEN FOR MUSEETS FASTE RAMMER I FARUM”

Gurmeet Kaur poserer med familiens Ford foran Lillebæltsbroen i 1977

VORES EGEN HISTORIE

Af Morten Mortensen, museumsinspektør

I de kommende år inviterer Furesø Museer kommunens borgere indenfor til historisk værksteds-arbejde. En ny permanent udstilling om kommunens historie gennem de sidste 100 år skal udvikles, og de første skridt bliver taget i år. Her vil vi med borgernes hjælp - foruden indsamling af genstande - indsamle viden, forventninger og ønsker til museet.

Da jeg var barn i 1960'erne, var noget af det bedste, jeg vidste at sidde sammen med de voksne ved spisebordet, når kaffen efter aftensmaden blev serveret. Det var der, man fortalte historier og anekdoter om vores familie, så langt tilbage man havde viden og minder derom. Men det stoppede ikke kun med familiefortællingen, også de mennesker, der levede eller havde levet i vores kvarter, blev der fortalt om. Hvor de kom fra, deres relationer og skæbner vævede et net af fortællinger, som bandt min verden sammen, og gav mig et sted, hvor jeg hørte til. Især holdt jeg af fortællinger, der var lidt dramatiske og havde en god afslutning! Gaden og kvarteret var hele min verden dengang, som det er for alle børn, og selv om der vel var et element af sladder til stede, var historierne også udtryk for en oprigtig interesse for lokalsamfundet og de mennesker, der boede i det.

Fortællingerne ved spisebordet var mit første møde med lokalhistorie, dengang vidste jeg ikke, at der fandtes sådan noget, og at et ord som historie kunne dække over andet end gode og spændende fortællinger. Begreber som identitet og identitetspolitik hørte endnu en fjern fremtid til.

Interesse for historie

Fra barndommens spændende fortællinger og anekdoter ved middagsbordet går der en lige linje til mit museumsarbejde i dag. Efter en lang uddannelse, som samfundet har været så generøs at bekoste, er jeg i dag en såkaldt faghistoriker, der har sit virke på et museum. Her sam-

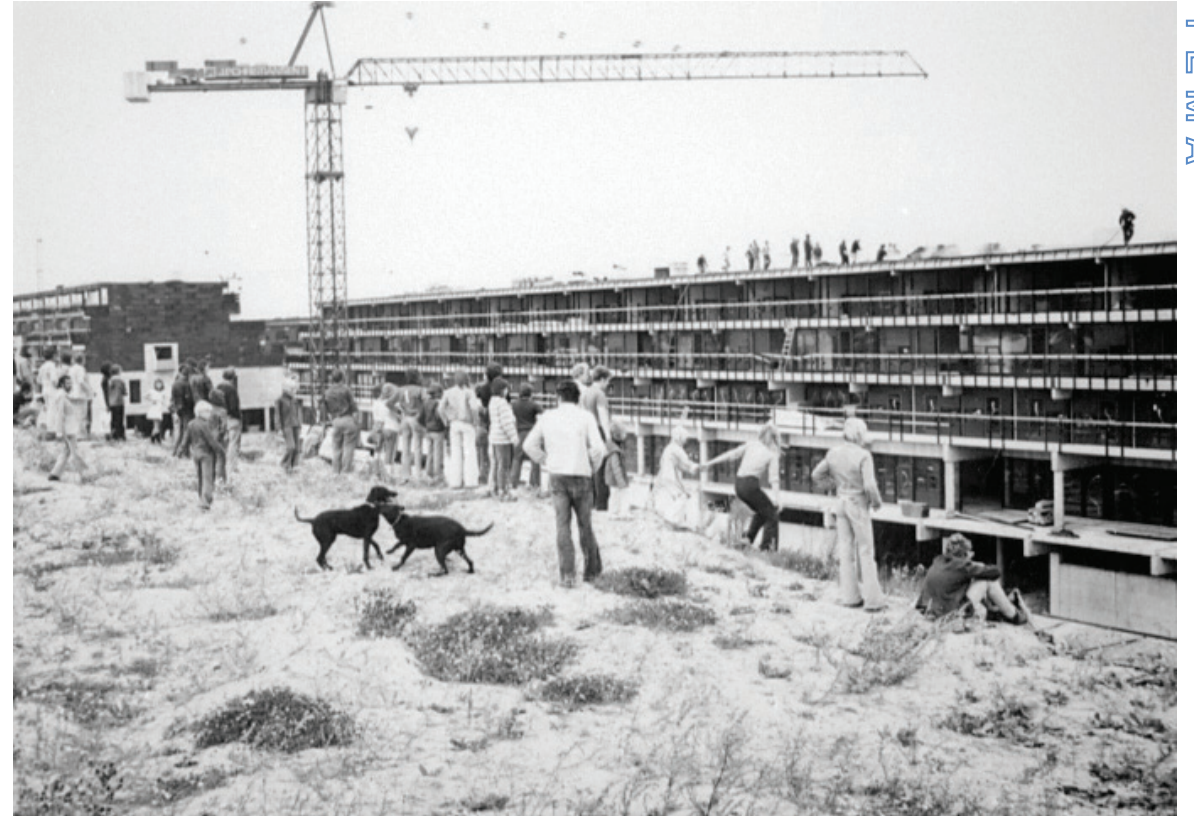
arbejder jeg og mødes med mennesker, der interesserer sig for historie, men som ikke har en faghistorisk uddannelse, også kaldet lægfolk. Fælles for faghistorikere og lægfolk er en dyb interesse for fortiden, hvor kommer vi fra, og hvor er vi på vej hen.

Jeg er overbevist om, at alle mennesker i virkeligheden også deler en sådan interesse. Alligevel forbindes historie ofte med kongerækker og årstal og museer med noget, der er støvet, stillestående og kedeligt. Der kan være mange grundtil, at det er blevet sådan, men udfordringen for museerne er klar: Hvordan kan glæden og interessen for vores fælles fortid genoplives?

Fortid og historie

Bernard Eric Jensen, der er professor i historie, definerer i sin bog "Historie. Fortidsbrug og erindringsspor" historie således: "Historie er, når nogen bruger fortiden i en nutidig sammenhæng". Han skelner mellem begreberne fortid og historie: Fortiden er alt, hvad der er sket og har været til (før nutiden), i princippet en næsten uendelig størrelse, som du og jeg ved er der, men som først bliver til historie i det øjeblik, vi griber fat om noget fra fortiden og gør brug af det. Vi kan gøre det som enkeltpersoner, eller vi kan udvælge, tolke og lave fortællinger kollektivt som samfund. Alle vores fortællinger er igen farvet af den tid, vi lever i - kulturelle og politiske strømninger og interesser.

I disse år er tolkningen af vores danske fortid

Det almene boligbyggeri, Farum Midtpunkt, der blev opført i perioden 1972-1975, blev berømt for sit eksperimenterende montagebyggeri. Næsten 5.000 mennesker flyttede ind i de moderne lejligheder og kom til at sætte deres præg på livet i Farum.

til kraftig debat og revision, det gælder især spørgsmålet om vores koloniale fortid samt køn og race. Her deltager både læg- og fagfolk som fortidsbrugere i en til tider meget følelsesladet debat om tolkningen af vores fortid, og hvordan man taler om den. Begreber som identitetspolitik og -historie er på få år blevet centrale i diskussionerne om, hvem vi er, og hvilket samfund vi ønsker os.

På museerne oplever vi også, at brugen af fortiden er under forandring, at der stilles nye forventninger til, hvad et museum skal være, og hvad det skal formidle. Det er en forandring, Furesø Museer byder velkommen og derfor gerne vil invitere kommunens borgere til at være en del af.

Furesø Museer inviterer ...

I de kommende år har Furesø Museer planlagt at udvikle og skabe en ny permanent udstilling, hvor vi vil forsøge at indkredse det særlige og unikke ved Furesø Kommune. Vi har valgt at kalde udstillingsprojektet "Vores historie", fordi vi gerne vil inddrage alle kommunens borgere i arbejdet. Målet er om nogle år at kunne præsentere en udstilling, der har skabt engagement og bevidsthed om kommunens identitet og historie. Vi skal med andre ord - lægfolk såvel som fagfolk - sammen dykke ned i vores fælles fortid for at finde og formulere fortællingen - eller rettere - fortællingerne om Furesø Kommune.

Sådan vil vi gøre

Furesø Museum er et såkaldt nyere tids muse-

“ BRUGEN AF FORTIDEN ER UNDER FORANDRING. DER STILLES NYE FORVENTNINGER TIL, HVAD ET MUSEUM SKAL VÆRE, OG HVAD DET SKAL FORMIDLE ...

um. Dette indebærer, at museet har til opgave at indsamle, bevare og formidle Furesø Kommunes kulturarv fra 1660 og frem. Tiden før 1660 varetages af arkæologerne på Museum Nordsjælland. I udstillingsprojektet “Vores historie” vil hovedvægten ligge på perioden fra ca. 1906, hvor Slangerupbanen blev etableret, til 2007, hvor de to sognekommuner Værløse og Farum blev til Furesø Kommune.

Vores campingvogn

Første skridt tages i foråret 2022, hvor museet bevæger sig ud af museumsbygningerne og rundt til kommunens lokalsamfund, hvilket i praksis vil sige Farum - herunder Stavnsholt, Farum Midtpunkt og Farum Landsby - Kirke Værløse og Ll. Værløse, Jonstrup og Hareskovby. Til dette brug vil der på skift blive udstationeret en campingvogn i de forskellige lokaliteter, hvor man dels kan møde museets ansatte, dels kan aflevere genstande, fortællinger og give viden videre, der omhandler kommunens fortid de sidste 100 år. Men lige så vigtigt vil museet meget gerne høre om borgernes ønsker og kendskab til museet.

Små udstillinger i bymiljøerne

Efterhånden som genstande og fortællinger indsamles, vil udvalgte eksempler blive udstillet i monter på henholdsvis Værløse Bymidte og Farum Bytorv. På den måde vil museet ca. en gang om måneden/ugen vise månedens/ugens genstand med en lille fortælling om den. Vi vil opfordre borgerne til at stemme om den bedste/

sjoveste/vildeste fortælling, og måske kan genstande og fortællinger komme til at indgå i den endelige udstilling.

Velkommen til historisk værksted!

Det er planen, at særudstillingsbygningen på Mosegaarden indrettes til et historisk værksted, som furesøborgerne kan besøge og følge med i, hvordan arbejdet med den permanente udstilling udvikler sig. Vi vil åbne dørene til museet og gøre Mosegården til et mødested, hvor man kan deltage i udstillingsarbejdet. Vi ser også gerne, at der dannes en lille fokusgruppe, som museets ansatte kan tale med om opbygningen af udstillingen.

Sideløbende med disse aktiviteter vil museet samarbejde med kommunens øvrige kulturinstitutioner om, hvordan man her arbejder med fortiden.

Man kan forestille sig forevisninger af historiske film med efterfølgende debat om filmfolks brug af historien. På bibliotekerne kan der arrangeres møder med skønlitterære forfattere, der skriver historiske romaner.

Med musikskolerne kan der arrangeres koncerter, hvor der spilles musik fra tidligere tider og frem til i dag.

Tænk, hvis vores fælles fortid i Furesø kunne blive en naturlig del af vores samtaler med familie og venner som noget nærværende i vores liv. Man har da lov til at drømme.

Da Hareskov Station i forbindelse med Slangerupbanen blev bygget i 1906, så den driftige journalist Michael Skandrup mulighed for at bygge en række palæagtige villaer til velhavende københavnere. I de kommende årtier skete en kraftig tilflytning til Hareskovby, der blev Danmarks første pendlerby. Fotografi fra 1906.

Faktaboks:

Udstillingsprojektet “Vores Historie” begynder den 3. maj, hvor museets campingvogn vil blive parkeret/gøre holdt i Hareskovby. Her vil museet indsamle viden og effekter. Kommende arrangementer og begivenheder vil løbende blive offentliggjort i pressen og på de sociale medier.

Mange unge familier fra København søgte i 1960'erne og 1970'erne mod Farum og Værløse. I de to kommuner skød række- og parcelhuse op. Blandt andet rækkehuskvarteret Bavnehøjpark i Værløse. Foto ca. 1972.

DA NOAHS ARK LÅ I HARESKOVBY

Af Morten Mortensen, museumsinspektør

Mange spændende og excentriske mennesker slog sig ned i Hareskovby, da den opstod efter 1906 som følge af etableringen af Slangerupbanen og Hareskov Station. Esther Bentzen var en af de mest berømte tilflyttere.

Normalt forbindes Noahs Ark med fortællingen i Det Gamle Testamente om det kæmpemæssige skib, Noa byggede for at redde dyr og mennesker fra den store syndflod. Det var næppe målet for Esther Bentzen, da hun i 1943 købte et hus på Lindevej 51 i Hareskovby, indviede sin egen minizoologiske have og kaldte den Noahs Ark. Men hendes store kærlighed til dyr, og især dem der trængte til omsorg, var kendt i hele Hareskovby. Senere satte Esther Bentzen ord på sin passion således:

“Med alle dyr du er i slægt.
Tag dyret i din varetægt.
Thi dyrets færden - vel og ve,
er verdens bedste ABC”.

I 1953 sendte Esther Bentzen en opgørelse over sin dyrestand til Værløse Kommunes Sundhedskommission, sikkert på baggrund af klager over lugtgener fra naboerne. Fortægnelsen viste, at hun havde mere end 100 dyr. Her kan nævnes fire aber, to som Esther kaldte “almindelige” og to silkeaber, een egyptisk rotte, een flyvende hund, geder og får, fire puddelhunde, en præriehare, en ræveunge og en del husdyr som høns og gæs. Gennem de 26 år Noahs Ark eksisterede fik mange forskellige slags dyr fik ophold på Lindevej blandt andre børstebæltedyret Gigolo, desmerdyret Rikki-Tivvi-Tavi samt dværgvagtlerne Chana og Chek.

Om vinteren, når kulden blev for slem, fik de fleste af dyrene også ophold i huset, hvilket naturligvis satte sit præg på den hjemlige at-

mosfære. I det hele taget var det hårdt arbejde ene kvinde at skulle passe de mange dyr. Esther Bentzen fortalte selv, at hun en gang om ugen bar 15-20 kilo foder hjem. Derfor kunne de fleste børn også få gratis entre, hvis de havde foder med til dyrene.

En gang om året var der fødselsdagsfest i Noahs Ark, hvor børnene i Hareskovby fejrede kapucineraben Chicos fødselsdag den 3. august. Lige så elsket den var, ikke mindst af Esther Bentzen, lige så berygtet var den for at stjæle briller og for sin glæde for øl og vermouth. Hun kaldte den Noahs Arks grundlægger, den blev hele 30 år gammel og var nok Esthers yndlingsdyr.

Flere af Esthers dyr gjorde karriere indenfor film og teater. Natuglen Kasper Røghat blev 17 år og optrådte med Dirch Passer og Johannes Meyer i flere danske folkekomedier, og en af hendes geder åbnede byfesten i Herlev og spillede med Buster Larsen og Grethe og Jørgen Ingmann i 1960'erne, datidens mest berømte skuespillere og musikere. Esther Bentzen selv var den mest kendte borger i Hareskovby, indtil hun i 1969 flyttede til Kastrup.

Faktaboks:

Esther Bentzen blev født i 1897 og arbejdede i mange år på teaterbladet Masken. I 1943 flyttede hun til Hareskovby, hvor hun drev Noahs Ark fra 1943 til 1969.

Flere af Esthers dyr gjorde karriere indenfor film og teater. En af hendes geder spillede med Buster Larsen og Grethe og Jørgen Ingmann i 1960'erne

Esther Bentzen med aben Chico, der var kendt for at stjæle briller og sin glæde for vermouth og øl

Om vinteren, når kulden blev for slem, fik flere af dyrene ophold i huset. Det satte sit præg på den hjemlige atmosfære

AFGHANSKE VIDNESBYRD PÅ MUSEUM

Af Emma Barnhøj Jeppesen, museumsinspektør

Siden december har Immigrantmuseet indsamlet vidnesbyrd og personlige beretninger fra de mennesker, der i sensommeren 2021 blev evakueret fra Afghanistan til Danmark. I tæt samarbejde med Røde Kors har museet åbnet et ”filialkontor” i Center Sandholm, der i øjeblikket danner ramme for indgående samtaler om livet i Afghanistan, den turbulente evakuering og mødet med et nyt land.

Mange kan nok huske de kaotiske videooptagelser, der tonede frem på vores tv-skærme, da Taleban for fem måneder siden satte kursen mod den afghanske hovedstad, Kabul. Få havde måske gættet, at situationen kort tid efter ville føre et nyt og vigtigt kapitel i den danske migrationshistorie med sig.

I midten af august påbegyndte de danske myndigheder en nødevakuering af ca. 1.000 afghanske statsborgere, der havde bistået myndighedernes arbejde i Afghanistan. Telefoner kimedede, dokumenter blev udstedt, og i løbet af ganske få dage lettede flere fly i den afghanske sommervarme med kurs mod Danmark.

Når vi i dag ser tilbage på situationen, der udspillede sig i sensommeren, viser den sig at være et rigtig godt eksempel på, hvor foranderlig og flygtig migration er. Uventede vandringer opstår, rejser spørgsmål og forsvinder igen. Men hver gang efterlader migrationer også spor i vores samfund og vores historie.

For at skærpe forståelsen for vores egen samtid skal disse spor samles ind, sættes i perspektiv og bevares for eftertiden. Med Immigrantmuseets tilstedeværelse i Center Sandholm prikker vi hul på denne forpligtigelse og tager fat på arbejdet med at skrive afghanernes vidnesbyrd ind i vores fælles danmarkshistorie.

At dokumentere historien – mens den udfolder sig
Uforudsete historiske hændelser som evakueringen fra Afghanistan stiller dog væsentlige

krav til vores arbejde som museum. Her kan vi ikke vente på langtidsplanlægning, nye projektmidler og et hul i kalenderen. I stedet kræves agile indsatser, nye samarbejder og hurtig dokumentation. At indsamle historiske vidnesbyrd er nemlig et arbejde, der hele tiden minder os om, at den menneskelige hukommelse påvirkes af tid. Detaljer glemmes. Følelser og stemninger udvikler sig. Erindringer og minder forandres.

Derfor er det vigtigt for museets arbejde, at vi er til stede der, hvor historien udspiller sig. I dette arbejde kommer samtidokumentation som metode i spil. Herigennem har vi nemlig mulighed for at dokumentere historien med dens mange facetter – mens den udfolder sig. Men hvordan foregår det så i praksis?

Bag de gule mure i Center Sandholm udfører vi interviews med de mennesker, der har lyst til at deltage i projektet. Samtalerne handler i første omgang om livet og dagligdagen i Afghanistan, om den lange rejse til Danmark og om de første måneder i et nyt land.

Indsamling af genstande

En del af arbejdet går også ud på at indsamle genstande, der kan være med til at fortælle afghanernes historie. Til museets samling har Røde Kors for eksempel doneret tre blå SAS-tæpper, som blev delt ud i flyene under evakueringen og i Københavns Lufthavn. Det var koldt at komme til Danmark sammenlignet med den afghanske sommervarme.

At indsamle genstande fra migranter og flygt-

Den gamle Sandholmlejr lidt uden for Allerød huser i dag Danmarks største asylcenter. De kendte gule bygninger har for mange af de evakuerede afghanere været en del af det første møde med Danmark. Her startes tilværelsen i et nyt land langsomt op med sprogskole, børnehave, praktik og fritidsaktiviteter.

ninge udgør dog en særlig udfordring på museumsområdet. De fleste mennesker, der kommer til et nyt land, bringer ikke ret mange ting med sig. Det har også været tilfældet for de evakuerede afghanere, der er kommet til Danmark uden ret meget andet end deres tøj på kroppen.

Immigrantmuseet arbejder derfor aktivt med at samskabe museumsgenstande, der kan fortælle afghanernes historie. Et eksempel er kort. Vi beder projektdeltagerne om at tegne deres rejse til Danmark på et stykke papir. Nogle har været i Islamabad og Dubai. Andre i Usbekistan, Georgien og Polen. Med kortene kan vi på sigt visualisere for vores besøgende, hvordan evakueringen er foregået. Vi beder også deltagerne om at dokumentere deres hverdag i Danmark med et engangskamera, som vi udstyrer dem med.

Livshistorier – på godt og ondt

På kontoret i Center Sandholm møder vi beretninger på godt og ondt. Om de glade minder fra Kabul og savnet til Afghanistan. Om frygten for Talebans regime og magt. Om bekymringer for efterladte familiemedlemmer. Om hverdagslivet og tidsfordrivet i et dansk asylcenter. Om drømme og håb for fremtiden.

”Jeg savner selvfølgelig rigtig mange ting. Jeg savner min familie. Jeg savner naturen. Jeg savner min bror og søster, som vi er meget bekymrede for. Selvom jeg er taknemlig over, at Danmark har taget os med hertil, så savner jeg Afghanistan. Det er jo mit hjemland,” fortæller 45-årige Nazar Ali Nesar Zada, der i fire år arbejdede på den danske ambassade. Hans vej til Danmark var lang og kompliceret, da han måtte

krudse grænsen mellem Afghanistan og Pakistan til fods.

”Ved grænsen til Pakistan taler man pashto og bruger pakistanske mønter. Vi skulle derfor vekle penge, da jeg skulle skaffe mad og drikkevarer til mine børn. [...] Der var 2.000 mennesker. Nogle var uopdragne og vilde. De lugtede meget, de larmede meget. De prøvede at gå forbi køen. Nogle sad i hjemmelavede kørestole med lange skruer, som ramte mig flere gange. Jeg fik mange sår på mine ben. Der var meget uro i området, og folk holdt slet ikke afstand. Alle ville bare frem,” fortæller han.

Men ikke alt handler om fortidens skygger. En ny tilværelse og hverdag skal bygges op i et nyt land. Der er mange ting at forholde sig til. Nye regler,

et koldt klima, et svært sprog. Derfor er det vigtigt at se fremad. At turde håbe og drømme om et bedre liv. ”De næste seks måneder håber jeg, at reglerne ændrer sig med hensyn til flygtninge. Og vi får lov til at blive her. Mit næste ønske er at få et eller andet arbejde inden for mit eget område, altså som journalist. Jeg tror selv på, at jeg godt kan få et arbejde,” fortæller 23-årige Farukhliqa Ahmadi, der kom til Danmark i august sammen med sine forældre og tre ud af sine fire søskende.

Et kig ind i fremtiden

Med samtalerne i Center Sandholm er Immigrantmuseets arbejde med at dokumentere afghanernes vidnesbyrd kun lige begyndt. De næste år vil der nemlig ske afgørende ting i projektdeltagernes liv. For mange rejser dette allerede svære spørgsmål om identitet og eksistens:

De fleste afghanere blev evakueret på fly ud af lufthavnen i Kabul. Det gjaldt også 21-årige Zainab Malbobi, der i slutningen af august forlod Afghanistan sammen med sin familie og søskende. Under interviewet i Center Sandholm tegnede og forklarede Zainab, hvordan familien først var rejst til Islamabad, dernæst til Dubai for til sidst at ende i Københavns Lufthavn.

Museumsinspektør Emma Barnhøj Jeppesen har fået hjælp undervejs fra de evakuerede afghanere. Blandt andre Mohammed Nezer Akbari, der selv bor i Center Sandholm.

“ AT INDSAMLE HISTORISKE VIDNESBYRD OG PERSONLIGE BERETNINGER ER NEMLIG ET ARBEJDE, DER HELE TIDEN MINDER OS OM, AT DEN MENNESKELIGE HUKOMMELSE PÅVIRKES AF TID. DETALJER GLEMMES. FØLELSER OG STEMNINGER FORANDRES. ERINDRINGER OG MINDER UDVIKLER SIG.

I hvilken kommune skal jeg opbygge min nye tilværelse? Hvordan integreres jeg på arbejdsmarkedet? Kan jeg lære sproget? Kan jeg få lov at blive? Hvordan forstår jeg dansk kultur? Hvornår er jeg dansker?

Svarene på disse spørgsmål vil Immigrantmuseet dokumentere som en del af projektet. Det gør vi blandt andet ved at vende tilbage til de mennesker, som vi har mødt og talt med i Center

Sandholm, for at undersøge, hvordan deres liv og tilværelse har udviklet sig i Danmark om seks måneder, et år, halvandet år osv.

På sigt vil vi desuden gerne udvide samarbejdet til andre asylcentre, opholdscentre og kommuner i Danmark. Vi ønsker nemlig, at alle de mennesker, der har lyst til at give deres bidrag til vores og eftertidens forståelse af afghanernes historie, får mulighed for det.

“EN TIDSMASKINE”

Af Morten Mortensen, museumsinspektør

Det er 100 år siden, at Kaj Øgaard Sørensen blev født. Han udgav i en menneskealder ene mand Hareskov-Værløse Avis. På Mosegården fortæller en udstilling historien om Kaj og hans avis.

I det ene hjørne af museumshaven på Mosegården i Værløse, mellem Gadekærshuset og smedjen, ligger et lille stråttækt hus. Indenfor befinder Danmarks måske mindste avismuseum sig. Museet fortæller historien om Kaj Øgaard Sørensen (1922-2017) og hans lokalavis Hareskov-Værløse Avis, men i folkemunde hed den Kajs Avis.

I det lille udstillingslokale i Museet for Kajs Avis står en maskine, der ligner en blanding af tegneren Storm P's fantasifulde opfindelser og tidsmaskinen fra science fiction-forfatteren H. G. Wells roman fra 1895 af samme navn. Det kan ligne en "tidsmaskine" men er i virkeligheden en sættemaskine, der maskinelt kunne producere sats - i modsætning til håndsats. Der er tale om det omfattende produktionsudstyr, der var nødvendigt for at trykke bøger, blade og aviser før den digitale revolution, dengang al formidling af nyhedsstof foregik analogt. For den, der har fantasien i behold, sender den store sættemaskine os på en mental rejse tilbage i tiden, dengang, da avisproduktion og udbredelse af nyheder var langt mere tidskrævende og langsom end nutidens digitale virkelighed, hvor de sociale medier på et splitsekund kan offentliggøre nyheder over hele verden.

Fra håndsats til netavis

Kaj Øgaard Sørensen tog selv hele den lange teknologiske rejse, fra dengang en typograf omstændeligt og manuelt satte de enkelte bogstaver sammen til ord, sætninger og hele avissider, frem til nutidens effektive og hurtige computere, tekstbehandlingsprogrammer og moderne printere. Han begyndte beskedent i 1944 med at skrive en vægavis, som hang i et udhængsskab uden for

slagtermester Poul Nielsens butik på Hareskovvej 309, og allerede året efter kom den trykte avis. Kaj kaldte den "Medlemsblad for helårsbeboerne i Værløse Kommune uanset køn, højde, bredde, omfang, kondital, synspunkt og trækprocent". Fra 1945 til 2007 skrev han ene mand alt stof i avisen. Desuden var Kaj typograf, trykker og redaktør foruden hans fuldtidsarbejde som postbud. Fra 2007 blev "Kaj's Avis" udgivet som netavis, og de sidste år Kaj levede, skrev han fra sin bolig på Ryetbo Plejehjem. I alt var Kaj redaktør for avisen i mere end 71 år. I alle årene blev avisen udgivet og husstandsomdelt gratis til alle husstande i Værløse Kommune. Finansieringen kom fra avisens annoncer. Kaj Øgaard Sørensen døde i 2017, 95 år gammel.

Danmarks første blogger?

På mange måder minder Kaj Øgaard Sørensens virke om nutidens bloggere. Næsten dagligt kommenterede han, hvad han oplevede af stort og småt. Mens bloggere ofte skriver deres personlige opfattelser og oplevelser om fx film eller litteratur, handlede det hele for Kaj om lokalsamfundet i Værløse Kommune. Politik, sportsbegivenheder og små fortællinger fra livet i kommunen var hans brede interessefelt, og som nutidens bloggere skrev og udgav Kaj det hele selv, altid med sin egen personlige vinkel på stoffet. Han var altid synlig og deltagende i det lokale liv for så at gå tilbage og skrive sine historier til avisen.

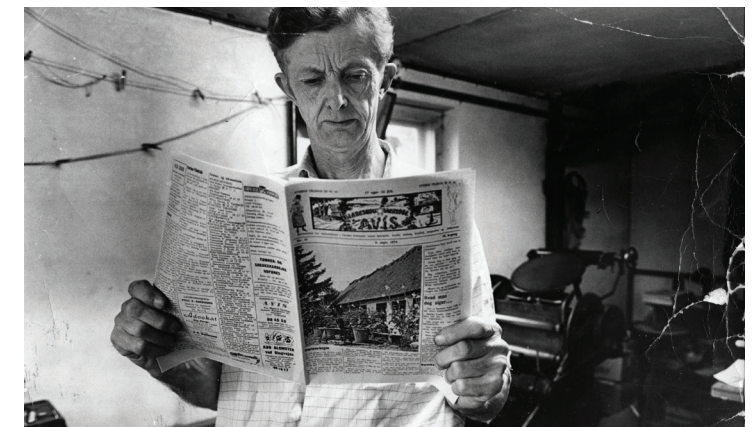
“ NÆSTEN DAGLIGT KOMMENTEREDE HAN, HVAD HAN OPLEVEDE AF STORT OG SMÅT.

Faktaboks:

Fra 1945 til 2007 skrev Kaj Øgaard Sørensen ene mand alt stof i avisen. Desuden var han typograf, trykker og redaktør, hertil kom fuldtidsarbejde som postbud. Fra 2007 blev "Kaj's Avis" udgivet som netavis, og de sidste år Kaj levede, skrev han fra sin bolig på Ryetbo Plejehjem. I alt var Kaj redaktør for avisen i mere end 71 år. I alle årene blev avisen udgivet og husstandsomdelt gratis til alle husstande i Værløse Kommune. Finansieringen kom fra avisens annoncer. I 2011 kom Kaj i Guinness Rekordbog pga. den lange periode som redaktør. Kaj Øgaard Sørensen døde i 2017, 95 år gammel. Museet for Kajs Avis blev opført af frivillige furesøborgere og åbnede d. 10. september 2004.

Kaj og hans fantastiske sættemaskine/tidsmaskine, en Linotype, købt i 1959 for 13.000 kr. Se den på Museet for Kajs Avis på Mosegården.

Kaj Øgaard Sørensen blev 95 år, og det er i 2022 100 år siden, han blev født.

FLYGTNINGEKONVENTIONEN 1951 -et rollebaseret dilemmaspil

Af Lise Milan Nielsen, undervisningsansvarlig

Hvis du skulle lave en ny flygtningekonvention, hvem ville du så beskytte? For de fleste mennesker er det et rent hypotetisk spørgsmål, som de formentlig aldrig bliver konfronteret med. Men hvad nu hvis du skulle tage stilling.

I 1948 skete der noget, der for altid ændrede måden, hvorpå vi skulle behandle vores medmennesker: FN's Verdenserklæring om menneskerettighederne. Erklæringen klargjorde principper, som man vurderede til at være "en menneskeret". At alle mennesker havde nogle basale rettigheder, som var universelle og uomtvistelige, og som fastslog, at "Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder. (§ 1)" Som følge deraf udviklede FN i 1951 "FN's flygtningekonvention"; der byggede videre på princippet om menneskerettigheder og cementerede flygtninges krav på asyl. Konventionen definerede en flygtning som en person, der "som følge af forfølgelse pga. sin race, religion, etnicitet, tilhørsforhold til særlig social gruppe eller sine politiske anskuelser, befinder sig uden for det land, i hvilket han har statsborgerskab". Det betød, at alle, der var i risiko for forfølgelse, tortur og umenneskelig behandling i hjemlandet, skulle tilbydes asyl i ankomstlandet.

Eleverne bestemmer

I undervisningsforløbet "Flygtningekonventionen 1951" stilles eleverne over for de helt store spørgsmål: Hvorfor blev konventionen til? Hvem skal den beskytte? Og er alle på flugt egentlig flygtninge? Eleverne hører om forskellige måder at håndtere flygtninge på gennem tiden, hvad der har ledt til skabelsen af en fælles konvention, men også hvor konventionen halter. De bliver undervejs stillet over for forskellige dilemmaer og skal forholde sig til, om de selv i den givne situation ville flygte, og om de kunne opnå

asyl. Til sidst i forløbet skal eleverne forestille sig, at de selv skal opdatere konventionen og skrive et udkast.

Involvering og engagement

Forløbet har indtil videre fungeret ganske udmærket, men nu trænger det til en overhaling. Det skal nemlig være endnu mere dialogbaseret og endnu mere dilemmaspilbaseret. Museet har af erfaring lært, at når eleverne påtager sig en rolle og et ansvar for det materiale, de arbejder med, så graver de samtidig et spadestik dybere og forstår materialet bedre. Derfor vil museet i 2022 give "Flygtningekonventionen 1951" en opdatering, hvori eleverne i højere grad vil skulle påtage sig et ansvar. De vil, i forskellige grupper, skulle repræsentere nogle af de interessenter, der var med til at udvikle konventionen, og på den måde også bedre forstå, hvorfor det var så svært for de forskellige lande at blive enige om en definition. Der skal både arbejdes, lobbies og forhandles. Ved at bede eleverne repræsentere en specifik gruppe bliver de ledt til at forstå den givne gruppes baggrund, deres bevæggrunde samt forstå deres lyst eller modvilje til at støtte konventionen. Rollespillet bevirker, at elever får indsigt til at se historiske situationer, ikke bare fra én side, men fra mange forskellige sider og derved få et mere nuanceret historiebillede, som de kan tage med sig videre.

Vi forventer at kunne teste materialet på ungdomsuddannelser og de ældste klasser i udskolingen i februar 2022, hvis coronasituationen ellers tillader det.

Ungarske flygtninge i 1956. Hvem skal konventionen beskytte? Kan man sige, at alle på flugt er flygtninge?

“ HVORFOR BLEV KONVENTIONEN TIL? HVEM SKAL DEN BESKYTTE? OG ER ALLE PÅ FLUGT EGENTLIG FLYGTNINGE?

Skoletjenesten i Furesø Museer har travlt også selvom nedlukningen sætter begrænsninger. Alene i 2021, hvor nedlukningen lammende forårets aktiviteter, var 137 grupper igennem skoletjenestens tilbud.

Daginstitutioner	7
Fokeskoleklasser	98
Ungdomsuddannelser	22
Videregående- og Voksenuddannelser	10
I alt cirka	4110 personer

Dertil har der været 12 private rundvisninger med voksengrupper

FURESØ STADSARKIV -gemmer kilder til den fælles hukommelse!

Af Søren Pelsen Thyssen Andersen, arkivar

Stadsarkivet, kommunearkivet, myndighedsarkivet eller § 7-arkivet – kært barn har mange navne – er Furesø Kommunes forvaltningsarkiv og historiske arkiv for Furesø Kommune og de to forgængerkommuner - Værløse og Farum. Arkivet med funktion af Stadsarkiv blev etableret i 1988 og rummer arkivalier fra forvaltningerne og det politiske styre siden 1840'erne.

Indsamling og bevaring

Stadsarkivet arbejder med at indsamle og sikre bevaringen af Furesø Kommunes papirskabte og digitale myndighedsdata. Arkivalier der afspejler velfærdssamfundets skabelse og udvikling – både det rørende og det ubehagelige. Stadsarkivet er med andre ord ”kommunens hukommelse” og har som en af sine fornemste opgaver at gøre arkivsamlingerne tilgængelige for borgere, myndigheder og forskere. Og har man forlagt sit afgangsbrev fra sin skoletid, har Stadsarkivet det sikkert. Der er dog klare regler for, hvornår arkivmateriale fra Stadsarkivet frit kan benyttes. Sager om rent private forhold som for eksempel anbringelsessager er først offentligt tilgængelige efter 75 år, mens der for sager som eksempelvis spildevandsplaner eller vejsager kun skal gå 20 år efter sagernes afslutning.

Stadsarkivets opgaver spænder vidt og bevæger sig ud over indsamling af kommunens arkivalier også omkring vejledning af Furesø Kommune vedrørende kassations- og bevarings spørgsmål. Det er nemlig ikke alt, der skal bevares for eftertiden, og med udgangspunkt i arkivloven er det besluttet, at det er de overordnede linjer, der skal dokumenteres for eftertiden. Når Stadsarkivet indsamler kommunens arkivalier, er det således med det formål, at disse blandt andet kan anvendes til at dokumentere omsorgen for udsatte børn og kommuneskolernes udvikling.

Men hvad er arkivalier egentlig?

Arkivalier er kort sagt informationsbærende data

og dokumenter, der bliver gemt i forbindelse med en forvaltnings eller institutions virke. Det kan være anbringelsessager, personalesager, folke-registerkort, byggesager, afgangsbrev, kort, tegninger, fotografier samt lyd- og videobånd. Arkivalier er altså kommunens dokumentation af den sagsbehandling og administration, der udføres i kommunen. Hvis en borger klager over en afgørelse, kan det i yderste konsekvens koste kommunen millioner, hvis man ikke kan finde de sagsakter, der viser, at kommunen har levet op til sit myndighedsansvar.

Arkivalier er ikke kun papir og videobånd. Det er også oplysninger, der er lagret i digital form. Danske kommuner begyndte allerede i slutningen af 1970'erne at indføre it-systemer, og fra 1990'erne tog udviklingen for alvor fart. Og for at kunne dokumentere myndighedernes virke og bevare den bevaringsværdige dokumentation for eftertiden blev det i 2002 lovpligtigt at arkivere data fra offentlige it-systemer.

Det digitale arkiv

I dag skabes al dokumentation i Furesø Kommune næsten udelukkende digitalt. Derfor er arkivalier i dag ofte elektroniske dokumenter, databaser samt journal- og fagsystemer fra den kommunale forvaltning, og der findes en lang række fagsystemer, som hjælper med alt fra fordeling af børn i daginstitutioner og skoler over udbetaling af sociale ydelser til omsorg for ældre.

Men som med papirarkivalierne er det ikke alt,

der skal gemmes. Typisk afleveres de bevaringsværdige data fra it-systemer hvert 5. eller 10. år, samt når et it-system ikke længere skal bruges. Ved systemer med personoplysninger skal kommunen desuden sørge for at overholde EU's databeskyttelsesforordning.

Arkivering af personoplysninger

Den 25. maj 2018 trådte Databeskyttelsesforordningen (også kaldet persondataforordningen) i kraft med det formål at styrke beskyttelsen af personoplysninger i EU. Forordningen ses også ofte omtalt som GDPR.

Persondataloven og arkivloven er i arkivmæssig henseende to modsatrettede lovgivninger. Hvor persondataloven har til hensigt at beskytte borgerne mod, at myndighederne til tid og evighed ligger inde med oplysninger om dem, kræver

arkivloven, at en delmængde af kommunens personsager bevares til evig tid. Arkivloven opfattes dog som en særlovgivning i forhold til persondataloven, hvilket betyder, at der godt nok kan slettes data, men ikke før Stadsarkivet har godkendt det. Herefter har den kommunale forvaltning ikke længere adgang til oplysningerne og skal i forbindelse med en sagsbehandling søge om adgang via arkivet og Datatilsynet. Hvis man som almindelig borger søger om adgang til sine egne sager, er det en helt anden sag – man kan altid få adgang til sine egne sager.

Med kommunens arkivalier får vi således en guldgrube af originale kilder til lokalsamfundets virke, historie samt kommunens borgere. Alt sammen vigtige brikker i vores fælles lokale hukommelse.

Stadsarkivet arbejder med at indsamle og sikre bevaringen af Furesø Kommunes papirskabte og digitale myndighedsdata

“ MED KOMMUNENS ARKIVALIER FÅR VI EN GULDGRUBE AF ORIGINALE KILDER TIL LOKALSAMFUNDETS VIRKE, HISTORIE SAMT KOMMUNENS BORGERE

Stadsarkivet er på mange måder "kommunens hukommelse"

På toppen af arkivet

Der er mange tråde, der samler sig i vores arkiver. Det kræver sin arkivar.

Søren Pelsen Thyssen Andersen var ikke i tvivl, da han så opslaget fra Furesø Museer og Furesø Kommunes arkiv. En bred stilling, der rummede både private, kommunale og digitale arkivalier. Han søgte stillingen og var gennem to samtaler, inden arkiv- og museumschef Cathrine Kyø Hermansen tilbød ham stillingen.

"Søren kommer med en solid erfaring fra lignende stillinger. Blandt andet fra Rigsarkivet, Aarhus Stadsarkiv og Haderslev Arkiv. De faglige kompetencer er i orden. siger Cathrine Kyø Hermansen og fortsætter:

"Dertil kommer, at Søren er et utrolig behagelig og imødekommende menneske. Ikke uvæsentligt i en stilling som arkivar, hvor man kommer i kontakt med mange. Både myndigheder, ansatte i kommunen, borgere og journalister, der ønsker at arkivet skal finde materiale frem."

Helt konkret har Søren Pelsen Thyssen Andersen ansvar for Furesø kommunale arkivalier med hensyn til bevaring og kassation af både papirarkivalier samt bevaringsværdige it-systemer i Furesø Kommune. Søren har som arkivar en

vejledende funktion overfor kommunens administration og som offentligt arkiv for Furesø Kommune har han ansvar for at finde arkivalier frem og stille dem til rådighed for kommunens borgere og forvaltning. Men Søren arbejder også med at fremme brugen af arkivalierne bredt og gøre dem tilgængelige for alle. Sidst men ikke mindst arbejder Søren med at indsamle og stille private arkivalier til rådighed.

Søren Pelsen Thyssen Andersen sidder fysisk på Furesø Museer i Farum Kulturhus. Han træffes på mailadresse span@furesoe.dk og på telefon 7216 4907

Faktaboks:

Artiklen om kommunearkivet, stadsarkivet eller §7 arkivet er den første i en lille serie, hvor vi vil beskrive de aktiviteter fra vores verden, der ikke er så synlige i hverdagen. Næste artikel, som vi bringer i næste nummer af NYT, vil handle om vores lokalarkiv, der også rummer et spændende billedarkiv.

S o M e - M o m e n t s

4. september 2021: Immigrantmuseet fik besøg af Mc MuJu & co, motorcykelklubben med særligt fokus på at fremme forståelse, samvær og interesse for motorcykler blandt religiøse-etniske minoriteter

21. september 2021: Immigrantmuseet og indvandrerhistorisk Selskab afholdt dialogmøde, hvor Socialdemokratiets udlændingeordfører Rasmus Stoklund debatterede flygtninge, indvandring og integration med direktør for Raoul Wallenberg Institutet, Morten Kjærum

27. november 2021: Guldbryllup med Danmark. Immigrantmuseet og indvandrerhistorisk Selskab indbød til reception for at markere 50-året for den danske regerings stop for arbejdskraftindvandring, 50-året for udgivelsen af den første udgave af Fremmedarbejderbladet samt 40-året for dannelsen af INDSam

14 november 2021: Søndagsfortælling på Mosegaarden. Erni Lundberg fortæller om dagligt liv i bondelivet for 200 år siden

4. oktober 2021: Furesø Museernes chef fortsætter formandskabet for AEMI, det europæiske netværk for European Migration Institutions

Følg os på vores kanaler:

Immigrantmuseet, Farum • KALENDER • Alle arrangementer er gratis

Uge 8	Lørdag	26. feb	11-14	Immigrantmuseet	Åbent værksted: Lørdagssysler. Immigrantmuseet og DOF Furesø Fritidsskole præsenterer "Lørdagssysler", hvor museet danner ramme for mødet mellem kvinder med forskellige kulturelle baggrunde. Designer Henriette Rolf Larssen underviser i enkle teknikker sammen med dagens gæst. Hold øje med museets Facebook for at se dagens gæst. Medbring gerne dit eget håndarbejde. Vil du vide mere? Skriv til hrl@webnetmail.dk. Fri entré. Sted: Immigrantmuseet, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum.
Uge 9	Lørdag	5. marts	14-16	Immigrantmuseet	Rundbordssamtale: 70'er-fortællinger om arbejdsmigration. Immigrantmuseet og Indvandrerhistorisk Selskab inviterer til en rundbordssamtale om arbejdsmigrationen til Danmark i 1970'erne. Fokus er de personlige fortællinger fra arbejdsmigranter og deres efterkommere. Hold øje med museets Facebook og hjemmeside for nærmere information. Fri entré, men tilmelding på aot1@furesoe.dk. Sted: Immigrantmuseet, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum.
Uge 10	Torsdag	10. marts	KL.19.00	Farum bibliotek	Foredrag: Afghanistan i fokus v. Nagieb Khaja. I samarbejde med Farum Bibliotek inviterer Immigrantmuseet til en aftag med Afghanistan. Foredragsholder Nagieb Khaja er journalist, prisvindende dokumentarist og kender af det komplekse Afghanistan og det afghanske folk. Samtidig fortæller Immigrantmuseet om museets dokumentationsarbejde omhandlende de evakuerede afghanere i Danmark. Fri entré, men de gratis billetter skal reserveres på furbib.dk. Sted: Farum Bibliotek, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum.
Uge 10	Fredag	11. marts	KL. 14.30	Immigrantmuseet	Udstillingsåbning: Blandt grønlændere i Danmark. Knud Rasmussens Hus retter i deres vandreudstilling fokus på grønlændere bosiddende i Danmark og de oplevelser og erfaringer, som to kulturer kan medføre, samt de ofte svære møder, som en delt identitet kan resultere i. Fri entré, men tilmelding på aot1@furesoe.dk. Sted: Immigrantmuseet, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum.
Uge 11	Lørdag	19. marts	11-14	Immigrantmuseet	Åbent værksted: Lørdagssysler. Immigrantmuseet og DOF Furesø Fritidsskole præsenterer "Lørdagssysler", hvor museet danner ramme for mødet mellem kvinder med forskellige kulturelle baggrunde. Designer Henriette Rolf Larssen underviser i enkle teknikker sammen med dagens gæst. Hold øje med museets Facebook for at se dagens gæst. Medbring gerne dit eget håndarbejde. Vil du vide mere? Skriv til hrl@webnetmail.dk. Fri entré. Sted: Immigrantmuseet, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum.

Immigrantmuseet, Farum • KALENDER • Alle arrangementer er gratis

Uge 12	Lørdag	26. marts	14-16	Immigrantmuseet	Rundbordssamtale: 70'er-fortællinger om arbejdsmigration. Immigrantmuseet og Indvandrerhistorisk Selskab inviterer til en rundbordssamtale om arbejdsmigrationen til Danmark i 1970'erne. Fokus er de personlige fortællinger fra arbejdsmigranter og deres efterkommere. Hold øje med museets Facebook og hjemmeside for nærmere information. Fri entré, men tilmelding på aot1@furesoe.dk. Sted: Immigrantmuseet, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum.
Uge 14	Lørdag	9. april	11-14	Immigrantmuseet	Åbent værksted: Lørdagssysler. Immigrantmuseet og DOF Furesø Fritidsskole præsenterer "Lørdagssysler", hvor museet danner ramme for mødet mellem kvinder med forskellige kulturelle baggrunde. Designer Henriette Rolf Larssen underviser i enkle teknikker sammen med dagens gæst. Hold øje med museets Facebook for at se dagens gæst. Medbring gerne dit eget håndarbejde. Vil du vide mere? Skriv til hrl@webnetmail.dk. Fri entré. Sted: Immigrantmuseet, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum.
Uge 18	Torsdag	5. maj	19-21	Immigrantmuseet	Foredrag: Det dansk-tyske grænselands historie viser vej ind i fremtiden v. Steen Bo Frandsen. Immigrantmuseet og Grænseforeningen inviterer til samtaler om binstreghedsidentiteter i Danmark. Med afsæt i sin forskning og sit efterord i bogen "Danskerne findes i mange modeller" reflekterer professor Steen Bo Frandsen over danskhed og identitet. Retter vi blikket mod den dansk-tyske grænseregion, kan vi lære meget om danskhed – men også om, hvor svært det ofte var for det danske at rumme det anderledes og forskellige fra den nationale mainstream. Fri entré, men tilmelding på aot1@furesoe.dk. Sted: Immigrantmuseet, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum.
Uge 20	Lørdag	21. maj	11-14	Immigrantmuseet	Åbent værksted: Lørdagssysler. Immigrantmuseet og DOF Furesø Fritidsskole præsenterer "Lørdagssysler", hvor museet danner ramme for mødet mellem kvinder med forskellige kulturelle baggrunde. Designer Henriette Rolf Larssen underviser i enkle teknikker sammen med dagens gæst. Hold øje med museets Facebook for at se dagens gæst. Medbring gerne dit eget håndarbejde. Skriv til hrl@webnetmail.dk. Fri entré. Sted: Immigrantmuseet, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum.
Uge 23	Lørdag	11. juni	11-14	Immigrantmuseet	Åbent værksted: Lørdagssysler. Immigrantmuseet og DOF Furesø Fritidsskole præsenterer "Lørdagssysler", hvor museet danner ramme for mødet mellem kvinder med forskellige kulturelle baggrunde. Designer Henriette Rolf Larssen underviser i enkle teknikker sammen med dagens gæst. Hold øje med museets Facebook for at se dagens gæst. Medbring gerne dit eget håndarbejde. Skriv til hrl@webnetmail.dk. Fri entré. Sted: Immigrantmuseet, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum.

Immigrantmuseet, Farum • KALENDER • Alle arrangementer er gratis

Uge 23	Torsdag	9. juni	19-21	Teatersalen i Farum Kulturhus	Dansk-tyrkisk digteraften v. Niels Hav og Hüseyin Duygu. Immigrantmuseet inviterer til en aften med digtning og musik i det dansk-tyrkiske tegn. Arrangementet vil også byde på livemusik med rødder i den tyrkisk folkemusik. Fri entré, men tilmelding på aot1@furesoe.dk. Sted: Teatersalen i Farum Kulturhus, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum.
--------	---------	---------	-------	-------------------------------	--

Mosegaarden, Værløse • KALENDER • Alle arrangementer er gratis

Uge 8	Søndag	27. feb	13-16	Mosegården	Fastelavn for hele familien: Tøndeslagning på Mosegårdens gårdsplads kl. 13 og fastelavnsværksted inde i museets udstillinger. Museets café har åbent. Alle deltagere i tøndeslagningen bedes have handsker eller vanter på af hensyn til evt. smitte. Gratis adgang.
Uge 9	Søndag	6. marts	KL.14.00	Mosegården	Søndagsfortælling: Om Kaj og hans avis. Kaj Øgaard Sørensen blev født for 100 år siden og døde 95 år gammel i 2017. I en menneskealder udgav han ene mand Hareskov-Værløse Avis. Morten Mortensen vil i museets udstilling fortælle om Kaj og hans avis. Gratis adgang.
Uge 12	Søndag	27. marts	KL.14.00	Mosegården	Søndagsfortælling: Om kristentøj. Kristentøj kaldte man i ældre tid dåbs-beklædningen. Conny Lausten vil med eksempler i museets udstilling fortælle om nogle af ældre tiders traditioner omkring fødsel og dåb. Gratis adgang.
Uge 16	Søndag	24. april	KL. 14.00	Mosegården	Søndagsfortælling: Fra bondebebyggelse til bymidtecenter. Værløse Bymidte med Den Røde Plads kom til verden ved hjælp af fremsynede forstadsvisioner, politisk planlægning og brutale bulldozere. Ole Kristensen vil fortælle historien på museet. Efterfølgende er der mulighed for at deltage i en byvandring til bymidten. Gratis adgang.
Uge 20	Søndag	8. maj	KL. 14.00	Mosegården	Søndagsfortælling: Det sorte guld. Niels Bødker Thomsen vil fortælle om tørvegravning og tørveproduktion på vores egn. I forbindelse med tørvegravningen er der gjort mange spændende fund fra oldtiden, som Niels B. Thomsen også vil fortælle om. Gratis adgang.
	Til 1. marts			Mosegården	Særudstilling: Værløsemalerne. I begyndelsen af 1900-tallet slog de tre kunstmaler Rud Jacobsen, Edvard Sarvig og Hans Knudsen sig ned i Værløse. De malede i egnen omkring Værløse, Slagslunde, Ganløse Ore og Hestetang, men blev kendt som Værløsemalerne. Deres stil var primært naturalistisk, og de forsøgte at skildre naturen og menneskene på Værløseegnen nøgternt og usentimentalt. Gratis adgang.
	Fra 3.juni			Mosegården	Særudstilling: "Legetøj. Ikke kun for sjov". I museets magasiner findes en stor samling legetøj fra de sidste 100 år, som fortæller, at børns legetøj ikke kun skulle fornøje, men også var en forberedelse til voksenlivet. Gratis adgang.

Farum Lokalhistoriske Forening • KALENDER • Alle arrangementer er gratis

Uge 4	Torsdag	27. januar	KL.19.00	Immigrantmuseet	Immigrantmuseets særudstilling: "Død og begravet - enden på en rejse" Museumsinspektør Anders Thorkilsen vil vise os rundt i udstillingen, der med spændende billeder og genstande fortæller historien om udvalgte grupper indvandreres begravelsesskikke. Arrangementet er for medlemmer, da der kun er plads til 30 personer. Tilmelding senest d. 20. januar til Lise Rasmussen pr. mail: rasmussenvvs@mail.dk. Sted: Immigrantmuseet, Kulturhuset.
Uge 9	Torsdag	3. marts	KL.19.00	Gedevasevang, Hestetangsvej 30A	Ordinær generalforsamling. Efter en lille forfriskning vil der komme et foredrag om begravelsesskikke på danske kirkegårde gennem tiderne af sognepræst Jan Asmussen. Sted: Gedevasevang, Hestetangsvej 30 A.
Uge 14	Torsdag	7. april	16 - 17.30	Farum Kirkegård	Kirkegårdsvandring Sognepræst Jan Asmussen og medlemmer af bestyrelsen vil fortælle om udvalgte grave på Farum Kirkegård og vise, hvorledes placering af gravene har fulgt et bestemt mønster tidligere. Sted: Farum Kirkegård.
Uge 19	Torsdag	12. maj	KL.18.00		Årets store bededagsvandring I år går turen til Brede Enge, hvor emnet er gartnerier før og nu. Vi kører fra Gedevasevang kl. 18.00, hvor vi vil sikre biltransport til alle. Aftenen slutter med varme hveder på Gedevasevang. Pris: 60,- kr. Tilmelding senest d. 5. maj til Lise Rasmussen pr. mail: rasmussenvvs@mail.dk
Uge 25	Torsdag	23. juni		Bålpladsen v. Farum Sø	Det traditionsrige sankthansaftensarrangement FLF laver det i samarbejde med Det danske Spejderkorps i Farum. Fra kl. 20 er det muligt at lave snobrød og købe øl og vand. Sankthansbålet tændes senere. Sognepræst Anne Have vil holde båletalen. Sted: Bålpladsen v. Farum Sø neden for Skulpturparken og for enden af Farumgårds Allé.

Værløseegnens Historiske Forening • KALENDER • Alle arrangementer er gratis

På grund af eventuelt gældende restriktioner er det endnu usikkert, hvorvidt nedenstående kan gennemføres. Ændringer annonceres på forsiden af vaerloesehistorie.dk, så snart vi ved mere.					
	Søndage		10-12		Kend din egn-morgenture i skoven, se hvor og hvornår på hjemmesiden www.vaerloesehistorie.dk
Uge 8	Lørdag	26. feb	11-14	Mosegaarden	Medlemsdagen – evt. som udendørs arrangement i telt. På dagen kan du hente Witherløse, årets kontingentoprævning samt Bavnen nr. 1 – og du kan få en snak med bestyrelsen og andre medlemmer. Husk at medbringe kontanter, eller betal kontingent via MobilePay. Vi byder også velkommen til interesserede nye medlemmer, som kan indmeldes på dagen. Sted: Mosegaarden, Skovgårds Allé 37, 3500 Værløse
Uge 12	Torsdag	24. marts	18.30 - 20.30	Parkeringspladsen v. Værløse Kirkegård	Aftenvandring i Kirke Værløse med en rundtur i byen og med et smut ind på kirkegården. Der er mange gamle historier, der kan fortælles. Sted: Vi mødes på parkeringspladsen ved hovedindgangen til Kirke Værløse Kirkegård. Tag gerne lommelygter med. Børn er velkomne.
Uge 13	Lørdag	2. april	KL. 14.00	Syvstjerneskolens festsal	Efter generalforsamlingen følger et foredrag af arkæolog Lars Grundvad, Museet Sønderkov om Fæsted-skatten. I 2016 blev den hidtil største guldskat fra Danmarks vikingetid fundet i Fæsted. Sted: Syvstjerneskolens festsal, Skovløbervangen 1, 3500 Værløse
Uge 18	Mandag	2. maj	KL. 18.30	Parkeringspladsen v. Gl. Hareskovvej	Rydning af området ved Trekronefysserne. Traditionen tro har Furesø Arkæologigruppe i samarbejde med Naturstyrelsen og Værløse Naturgruppe inviteret alle interesserede til en forårssaften i skoven med det formål at rydde et oldtidsminde for skov og krat. Medbring godt humør, grensave og høgenæb samt arbejdshandsker. Skovvæsenet stiller med mandskab, motorsav og forfriskninger. Der vil også blive fortalt lidt om Trekronefysserne. Sted: Vi mødes på parkeringspladsen i skovkanten ved Gl. Hareskovvej og overfor Rema 1000.
	Søndag	8. maj / 15. maj			Foreningens forårstur – se hvor og hvornår på hjemmesiden www.vaerloesehistorie.dk
Uge 22	Søndag	5. juni	13-16	Mosegaarden	Grundlovsfest - sang, tale og musik og ikke mindst grundlovstalen (se hjemmeside). Det vil være muligt at købe kaffe med kage, øl, vand og vin. Sted: Mosegaarden, Skovgårds Allé 37, Værløse

Jonstrupsamlingen • KALENDER • Alle arrangementer er gratis

Alle arrangementer finder sted i Jonstrup Gl. Seminariums øvelsesskole, Jonstrupvej 288, indgang E, Jonstrup. Hvis ændringer, publiceres dette inden aktiviteten på www.jonstrup-samlingen.dk og facebook: jonstrupsamlingens venner.dk					
Uge 6	Søndag	6. feb	14-16		"Jonstrupdynastier" Jette Kirstein og Marianne Hvid beretter om familier, som i generationer valgte at læse til lærer på Jonstrup Statsseminarium. Jette Kirstein fortæller om enkelte markante familier og deres betydning for seminariet og lokalsamfundet. Marianne Hvid præsenterer forskellige slægtshistoriske kilder i samlingen.
Uge 9	Søndag	6. marts	14-16		"2. verdenskrig på Jonstrup" Signe Holm Larsen fortæller om seminariets dramatiske år under og lige efter 2. verdenskrig. Tyskerne ønskede allerede fra krigens begyndelse at overtage seminariet, men det lykkedes først i maj 1944. Efter krigen kom der polske flygtninge, og først i marts 1946 kunne seminariet atter flytte tilbage.
Uge 13	Søndag	3. april	14-16		"Møllerne i Jonstrup" Per Lotz fortæller med kort og billeder om Jonstrup Vandmøllens historie, om Møllendammen, Møllemosen og vindmøllen. Vandmøllen, som måske går tilbage til 1200-tallet, var årsag til, at klædefabrikken blev bygget i Jonstrup i 1770'erne. Bagefter beser vi på en kort tur stederne for både vandmøllen og vindmøllen.
Uge 17	Søndag	1. maj	14-16		"Det sociale og lokale Jonstrup ca. 1890" John Mynderup fortæller om livet i Jonstrup i slutningen af 1800-tallet. Hans beretning bygger bl.a. på barndomserindringer af Valdemar Mortensen, der voksede op på seminariet. Er vejret godt på denne traditionsrige dato, mødes vi ved Jonstrupsamlingen og går en tur på ca. 1½ km.
Uge 21	Søndag	29. maj	14-16		"En tidsrejse i Jonstrups gymnastikhistorie" Skolefaget gymnastik var et vigtigt fag for både seminariets og øvelsesskolens elever. Seminariets første gymnastiklærer Vilhelm Gehl fik allerede i 1809 kong Frederik d. 6.'s påskønnelse. Birgit Trier tager os med på en gymnastikhistorisk tidsrejse i dialog med seniorkonsulent Peder Kjøgøx.

DU ER VELKOMMEN TIL AT KONTAKTE OS HER:

Cathrine Kyø Hermansen
Museums- og arkivchef
Tlf.:(+45) 72 16 47 18
ckh@furesoe.dk

Anders Thorkilsen
Museumsinspektør
Tlf.:(+45) 72 16 47 26
aot1@furesoe.dk

Søren Pelsen Thyssen Andersen
Arkivar
Tlf.:(+45) 72 1649 07 span@
furesoe.dk

Freja Gry Børsting
Museumsinspektør,
Ph.-D studerende RUC
fgb@furesoe.dk

Lise Milan Nielsen
Skoletjenestemedarbejder
Tlf.:(+45) 72 16 53 61
limn@furesoe.dk

Emma Barnhøj Jeppesen
Museumsinspektør
Tlf.:(+45) 72 16 46 56
ebj1@furesoe.dk

Morten Mortensen
Museumsinspektør
Tlf.:(+45) 72 16 47 34
mmo@furesoe.dk

Elisabeth Abel
Kontorassistent
Tlf.:(+45) 72 35 61 00
elab@furesoe.dk

Senay Erman
Museumsassistent
Tlf.:(+45) 72 16 47 35
serm@furesoe.dk

FURESØ MUSEER NYT

1. halvår 2022

IMMIGRANTMUSEET
INDVANDRINGENS KULTURHISTORIE

FURESØMUSEER

Adresser på udstillingssteder:

Mosegaarden

Skovgårds Allé 37, 3500 Værløse
Åbent tirsdag - fredag kl. 11-16,
søndag kl. 13-16
Lukket alle helligdage samt søndage i juli.

Immigrantmuseet

Stavnsholtvej 3, 3520 Farum
Åbent tirsdag - lørdag kl. 10-16
Lukket alle helligdage.

Købmansmuseet Cornelen

Stavnsholtvej 186, 3520 Farum
Åbent første og sidste søndag i måneden kl.
13-16
Lukket januar, juli og august.

Adresse på arkiver:

Furesø Arkiver

Lokalarkiv, læsesal og stadsarkiv
Stavnsholtvej 3, 3520 Farum
Åbent mandag - torsdag kl. 11-16
(Læsesalen kun med ekspedition til kl. 15)

Administration:

Stavnsholtvej 3, 3520 Farum
Tlf. 7235 6100
www.furesoemuseer.dk
www.immigrantmuseet.dk

Furesø Museer Nyt udkommer 2 gange årligt.

Redaktion: Cathrine Kyø Hermansen (ansv.)

Redaktionen er afsluttet januar 2022.

Næste nr. udkommer august 2022.

Design:

Sara Laub

Oplag: 2.000 stk.

ISSN 1902-5114